

Sygn. akt II Cz 579/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Płowaś

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku H. H.

z udziałem M. C., H. P., J. J., B. H., J. I.

o zmianę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po F. H. w sprawie II Ns 985/12

na skutek zażalenia wnioskodawcy

od punktu 3 postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie II Ns 135/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt II Cz 579/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 14 maja 2014 roku zmienił prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 24.01.2013 roku w sprawie II Ns 985/12 w punkcie 1 w ten sposób, iż stwierdził, że spadek po F. H. zmarłej w dniu 13.11.1980 roku nabyli na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia (...) synowie: H. H. w(...) części i M. H. w (...) części oraz na podstawie ustawy synowie: H. H. i M. H. każdy z nich w (...) części. W punkcie 2 postanowienia Sąd przyznał biegłemu R. G. wynagrodzenie w kwocie 5.980, 90 zł za sporządzenie opinii z dnia 14.01.2014 roku. W punkcie 3 postanowienia Sąd Rejonowy kosztami sądowymi obciążył wnioskodawcę H. H. i nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 5.980,90 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 14.05.2014 roku Sąd Rejonowy wskazał, że z wnioskiem o zmianę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku wystąpił H. H. wnosząc o stwierdzenie, że spadek po F. H. na podstawie testamentu nabył on w (...) części oraz M. H. w (...) części, a także o przyznanie zapisów wskazanych w testamencie J. L. oraz W. Z.. Na rozprawie w dniu 09.05.2014 roku wnioskodawca zmodyfikował swoje stanowisko wnosząc o stwierdzenie, iż to on nabył spadek na mocy testamentu w całości natomiast rozporządzenia na rzecz pozostałych w/w osób stanowią zapisy. W wypadku nieuwzględnienia takiej wykładni testamentu wnioskodawca wniósł o uznanie, iż udział wynoszący (...) dziedziczą H. H. i M. H. proporcjonalnie do wskazanych w testamencie udziałów przypadających na rzecz każdego z nich.

Uczestniczka postępowania M. C. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku co do pozostałej - nieokreślonej w testamencie - części spadku poprzez stwierdzenie, że nabyli ją spadkobiercy ustawowi po 1/12 części każdy.

Sąd Rejonowy stwierdził, że dla wykładni testamentu F. H. z uwagi na jego treść, istotne znaczenie miało ustalenie składu majątku na dzień sporządzania testamentu a także jego wartości w celu ustalenia czy przeznaczenie J. L. i W. Z. kwot po 5.000 zł miało charakter ustanowienia na ich rzecz zapisu czy też było powołaniem do dziedziczenia w (...) części. W tym celu Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego na okoliczność oszacowania jaka była wartość nieruchomości spadkowej w dniu sporządzenia testamentu i jaki był stosunek kwot wskazanych w testamencie do tej wartości. Biegły oszacował wartość nieruchomości na kwotę 212.900 starych złotych. Sąd dając wiarę opinii biegłego ustalił, iż kwoty po 5.000 zł stanowiły znikomą część majątku spadkowego i dlatego wykluczone jest uznanie, iż spadkodawczyni powoływała J. L. i W. Z. do (...) części spadku. Sąd uznał te rozporządzenia za zapisy. Między innymi na tej podstawie Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 1 postanowienia.

Uzasadniając rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż oparł je na treści przepisu art. 520 § 1 kpc, zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Oznacza to, że jeżeli jest kilku uczestników postępowania i żaden z nich nie zgłosił wniosku o zasądzenie kosztów, Sąd wydaje rozstrzygnięcie o kosztach według formuły tego przepisu, czyli orzeka, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie. Zasada ta, w ocenie Sądu Rejonowego, dotyczy zarówno kosztów poniesionych przez uczestnika bezpośrednio, powstałych w wyniku uwzględnienia przez Sąd wniosku dowodowego uczestnika, a także wygenerowanych w związku z postępowaniem uczestnika. Sąd Rejonowy wskazał, że w judykaturze podkreśla się, iż podstawą rozstrzygnięcia o kosztach w postępowaniu nieprocesowym jest zasada ich ponoszenia przez każdego uczestnika. Jeżeli Sąd w konkretnej sprawie uzna, że powinno być inaczej, musi kierować się przesłankami wskazanymi w art. 520 § 2 i 3 kpc. W ocenie Sądu Rejonowego na gruncie niniejszej sprawy nie wystąpiła żadna z określonych w tych przepisach przesłanek uprawniających Sąd do odstąpienia od zasady orzekania o kosztach określonej w art. 520 § 1 kpc. Sąd podkreślił, że to wnioskodawca zainicjował postępowanie o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku kierując się swoim interesem. Dlatego Sąd postanowił zgodnie z zasadą określoną w art. 520 § 1 kpc obciążyć kosztami postępowania wnioskodawcę. Na koszty te składała się opłata od wniosku w kwocie 50 zł oraz wynagrodzenie biegłego w kwocie 5.980,90 zł, a skoro wnioskodawca uiścił opłatę od wniosku, należało zasądzić od niego kwotę 5.980,90 zł stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami uiszczonymi a należnymi.

Zażalenie na postanowienie o kosztach sądowych zawarte w punkcie 3 postanowienia z dnia 14.05.2014 roku złożył wnioskodawca, zarzucając mu naruszenie art. 520 § 1 kpc poprzez jego błędną interpretację i wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia i obciążenie kosztami sądowymi wnioskodawcy oraz wszystkich uczestników postępowania w częściach równych bądź nie obciążanie kosztami wnioskodawcy oraz uczestników.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że wnioskodawca składając wniosek o zmianę postanowienia działał z chęci urzeczywistnienia woli spadkodawcy. Ponadto skarżący podkreślił, że koszty w przedmiotowej sprawie w znacznej mierze zostały wygenerowane przez Sąd Rejonowy, który przeprowadził dowód z opinii biegłego z urzędu mimo, że żaden z uczestników postępowania nie zgłaszał takiego wniosku. Nadto mimo, że wnioskodawca był inicjatorem postępowania, to jego wynikiem byli zainteresowani wszyscy uczestnicy postępowania gdyż każdy z uczestników w związku ze zmianą postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku w mniejszym lub większym stopniu został materialnie przysporzony. Dlatego też zdaniem skarżącego zgodnie z art. 520 § 1 kpc każdy z uczestników postępowania winien ponieść koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie w częściach równych bądź Sąd winien odstąpić od obciążenia stron kosztami stosownie do treści art. 102 kpc w związku z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy uznać należało za niezasadne.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji o braku podstaw od odstąpienia od generalnej zasady dotyczącej kosztów postępowania nieprocesowego wynikającej z art. 520 § 1 kpc a tym samym uznaje zarzut podniesiony w zażaleniu za bezzasadny. Zawarta w zażaleniu propozycja zmiany zaskarżonego postanowienia jest sprzeczna z ogólną zasadą zgodnie z którą każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane z jego udziałem w tym postępowaniu. Wniosek zażalenia zmierza w istocie do odstąpienia od tej zasady i zastosowania wyjątku od niej zawartego w art. 520 § 2 kpc. W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, iż interesy uczestników postępowania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku nie mogą być uznane za sprzeczne a tym samym brak jest podstaw do stosowania art. 520 § 2 kpc.

Zaznaczyć należy, że zaskarżone postanowienie dotyczy nie kosztów postępowania a wyłącznie kosztów sądowych w zakresie wydatków poniesionych w związku z przeprowadzonym dowodem z opinii biegłego sądowego. Oznacza to, że zastosowanie do rozstrzygnięcia o tych kosztach ma przepis art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie z którym odpowiednie zastosowanie do orzekania o pozostałych do uiszczenia kosztach sądowych znajdzie przepis art. 520 kpc. Skoro nie da się w niniejszej sprawie wskazać na sprzeczność interesów uczestników postępowania to i do rozstrzygnięcia o kosztach sądowych nie można odpowiednio stosować przepisu art. 520 § 2 kpc. Sąd Rejonowy zastosował, zatem prawidłowy przepis art. 520 § 1 kpc rozstrzygając o kosztach sądowych w punkcie 3 postanowienia z dnia 14 maja 2014 roku.

Spornym pozostawało natomiast czy istniały podstawy do obciążenia wydatkami w całości wnioskodawcy. Sąd Okręgowy tak jak i Sąd I instancji uznaje, że takie podstawy w niniejszej sprawie zaistniały. Nie ma znaczenia, iż dowód z opinii biegłego sądowego został dopuszczony w niniejszej sprawie z urzędu a nie na wniosek uczestników, bowiem jest oczywiste, iż Sąd Rejonowy w celu prawidłowego rozpoznania zgłoszonego przez wnioskodawcę wniosku o zmianę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku z uwagi na stanowisko wnioskodawcy, musiał dopuścić dowód z opinii biegłego na wskazane w postanowieniu z dnia 11.09.2013 roku okoliczności. Bez przeprowadzenia takiego dowodu nie byłoby możliwe dokonanie oceny charakteru rozporządzeń zawartych w testamencie a tym samym rozpoznanie wniosku. Istotnym jest, iż ostatecznie wydane postanowienie oparte zostało na wnioskach zawartych w opinii biegłego a ani ta opinia ani postanowienie z dnia 14.05.2014 roku nie było kwestionowane przez uczestników w tym przez samego wnioskodawcę (poza zaskarżonym punktem 3). Dowód ten można by uznać za zbędny jedynie w sytuacji w której uczestnicy postępowania wyraziliby zgodne stanowiska, jednak z taką sytuacją nie mieliśmy do czynienia. Podkreślić należy, że stanowisko uczestniczki postępowania M. C. jak się następnie okazało było zgodne z wnioskami opinii biegłego i postanowieniem Sądu. Wnioskodawca jednak nie zgadzał się na takie rozstrzygnięcie sprawy, co w ocenie Sądu Okręgowego doprowadziło do konieczności przeprowadzenia w/o dowodu a w konsekwencji do powstania wydatków związanych z opinią biegłego.

Wobec powyższego również w ocenie Sądu Okręgowego koszty tej opinii zgodnie z art. 520 § 1 kpc winien ponieść wnioskodawca albowiem powstały one w związku z jego udziałem w postępowaniu.

Na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc zażalenie wnioskodawcy jako bezzasadne należało oddalić.